

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

... smrtne nesreča v Vevčah. ... papirni v Vevčah veli ... Cimic iz Zagreba, ... pri parnem stroju ... napeljavajo ... na valjarje. Ti so ga prijeli ... v potegnil v stroj. ... vstavili, a bilo je ... potegnili so iz ... Čičmeča potegnili so iz ... ure je umrl. Zvečer ... pa je zdržalo neki ... ki so ga prepeljali ... v no, in so jo prepeljali ... Vzrok teh nesreč so ... varstvene narbebe.

Marija ... 31 let. ... 4 leta. — Jospina Janež ... 19 let. ... gostilničar. ... devet mesecev ... 2 voza čez ... 224 skatelje. — ... 3 K. race po ... 20 vin. ... 8 vozov krom. ... prodajali 100 ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

Obesil se je v Studenčičah pri Mariboru v pokojeni strojevodja južne železnice Ferdinand Staudl. Zapušta udovo in več že oženjenih otrok.

Solske vesti. Sv. Trojica v Slovgoricah. Vse la vest se nam javlja da so dosedanja štajercijanski krajni šolski svet pokopali. Zalost trojčkih nemškutarjev je brez mejna. Novemu krajnemu šolskemu svetu načeljuje vrli mož J. Repa.

Zverinski umor Izročili so okrožnemu sodišču v Celju 40 let starega vpkojenega rudarja Jožefa Kregarja iz rogaške okolice, ki je osumljen, da je umoril Julijo Topišek, s katero je baje imel ljubavno razmerje. Umorjena je bila mati dveh nezakonskih otrok; zdaj je bila zopet. baje s Jožefom Kregarjem mati. Eden od otrok pravi, da sta vdrila v sobo, kjer je mati spala, dva možka; eden da je imel leseno nogo, drugi pa sabljo in vojaško obleko. Oni z leseno nogo da je morilec. Seveda je treba pripovedvanje otroka sprejeti s previdnostjo.

Nemška jeza. Spodnještajersko nemškutarstvo kar sika jeze, ker je vlada po dolgem odlašanju vendar enkrat napravila konec absolutnemu nemškutarskemu gospodarstvu v okrajnem zastopu Slovenska Bistrice. Nemškutarski paše v Slovenski Bistrici in Mariboru so smatrali za svojo "sveto" dolžnost, da so zatirali slovenske zahteve, zapravljali denar slovenskih davkoplačevalcev, pri volitvah delali take goljufije, da je bilo Slovincem onemogočeno mirno sodelovanje v okrajnem zastopu, čegar okraj šteje nad 80 odstot. slovenskega življa. Glasove za kurio veleposestva so si prigoljufali, kupovali glasove, pritiskali na volilce in se na turško mažarski način prilastili gospodarstvo okrajja. Končno je vlada vendar hoče noče morala napraviti vladi štoger. Wiesthaler konec. Nemški listi, posebno lutrovska Marburgerica, sedaj kolne nad Slovinci, zli, va svoj žolč posebno nad makolskim g. župnikom Mih. Lendovškom, kakor da bi bil res on kriv vse nemške nesreče. Onemogla nemška jeza se zrcali v nemških listih. Naenkrat vidijo Nemci, da se krši pravica. A kadar so sami odvzeli skoro vse pravice v okrajju, se polastili na krivični način okrajnega šolskega sveta, okrajne hranilnice in drugih zavodov, tedaj to ni bila krivica.

Zgodovinske hiše. V Mariboru stoji v Grajski ulici na voglu Gosposke ulice stara hiša, v kateri je bil rojen slavnj junak Tegetthoff. To hišo hočejo sedaj podreti. Toliko smisla imajo Nemci za zgodovinsko važne starine!

Mariborska porota. Dne 12. junija je bil obsodjen 17 letni Miha Vogrinec radi posilstva na dve in pol leta težke ječe. Radi enakega delikta so porotniki obsodili na dve leti težke ječe 20 letnega Karla Kampla.

Smrt vsled solničarice. Na Spodnjem štajerskem je izredna vročina, ki je zahtevala človeško žrtev. Poštini poduradnik Matija Pavlič s poštnega urada v Celju je dne 4. junija moral spremljati železniško pošto iz Celja v Sp. Dravograd. Ta dan je bilo na prostem 30 stopinj Celjsja vročine, v postnem vagonu pa 39 stopinj. Ko je imenovani uradnik, vrnivši se iz Spodnjega Dravograda, ob treh popoldne stopil iz železniškega voza, ga je zadela kap vsled vročine. Dne 8. t. m. ponoči je umrl na posledičah solničarice. Prihodnjjo pomlad je imel stopiti v pokoj.

Generalni major vitez pl. Brudermann bo, kakor se govori, premeščen iz Maribora na Dunaj, kjer postane nadzornik domobranske kavalarije ali pa kavalerijski divizionar.

Poneverbe v celjski okrajni bolnišni blagajni. Po mestu Celju vlada precejšnje razburjenje: v okrajni bolniški blagajni so odkrili večje poneverbe, ki jih je izvršil prejšnji blagajniški tajnik V. Oeshs. Sedaj revidira štajerska namestnija po posebnem odposlancu in čimdalje se razkapa gnoj v okrajni bolniški blagajni, tem bolj smrdi! Oeshs ni upisoval zlasti glob, na katere so bile obsodene razne stranke in jih je pridržaval zase. Mož je rabil denar, saj je živel tako luksurijsko, da ni mogel izhajati samo s plačo. A štajerska namestnija se ni poprej spomnila na svojo dolžnost, dokler ni Oeshs umrl. Ker ni zapustil nič premoženja, bo trpela škoda blagajna.

Tegetthovo rojstno hišo v Mariboru nameravajo podreti in zgraditi novo poslopje.

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE! DA JE Mestna hranilnica ljubljanska V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko) največja in najvarnejša slovenska hranilnica. Prometa konec leta 1911 614,5 milijonov kron. Stanje hranilnih vlog 42 milijonov kron. Rezervni sklad hranilnice 1.300.000 kron. obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka. Za vloge jamči rezervni sklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska. Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pišite razločno in natančno. Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložnega denarja.

Miners National Bank, EVELETH, MINN. *** Kapital, preostanek in delniška odgovornost \$74.000.00 *** Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta. Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah. Posetite nas.

A. M. MURNIK Eveleth, Minn. Grant Avenue Največja zaloga MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAŽIH POTREBSCIN. Posebno pozornost posvečamo Slovenkam! PRIDITE IN SI OGLEDJTE NAČO ZALOGO TER PREPRIŽAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

Svoji k svojim! Podpisani priporočajo cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno grocerijsko trgovino. V zalogi ima občeznano "Crema" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Gene zmerne, potrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA! Za mnogobrojen poset in naklonjenost se ujudno priporočat MATH. VIDAS, slovenska trgovina BIWABIK, MINN. Telefon 63.

FIRST NATIONAL BANKA DULUTH - MINN. Glavnica - - - - \$500.000. Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - \$1,550.000. V to banko vloga država svoje vrednosti. Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

... večer. V ... 84 let ... Webra, ki je imel ... zjutraj. ... Srednjem Kana. ... 27. domo. ... Ljubljane ...

"Narodni Vestnik"
National Herald.
Slovenski Sami-Weekly.
Owned and published by the
Slavic Printing & Publishing Company
a corporation.
Joseph Koshak, Treasurer
Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald
Issued every Monday and Thursday; subscription yearly \$2.00
The best Advertising medium among Slovians in the Northwest.
Rates on application.
Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office
Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.

"NARODNI VESTNIK"
izdaja
Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.
znaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stanje:
Za Ameriko in Canado za celo leto \$2.00
za pol leta \$1.00
Za Evropo za celo leto \$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.
Denarne posiljitve in dopisi se naj pošiljajo na naslov:
"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street
Duluth, Minn.

FOURTH OF JULY — INDEPENDENCE DAY. — ČETRTI JULIJ — DAN NEODVISNOSTI.

Četrty julij je vsako leto isti dan, katerega slavi v Združenih državah Amerike vsako leto brez razločka na človeške razrede, brez razločka na politično mišljenje, kot dan svobode, ki je prisiljal iz zatona, in se je pokazala začetnim trinajstim kolonijam Amerike.

In vendar, koncem konca — ali smo mi res prosti, ali smo mi res svobodni, ali smo mi res srečni in veseli?

Ali ni nikakega razrednega boja v Združenih državah v Ameriki?

Te Zjedinjene države so toplini lonec, kjer išče človeštvo vseh dežel in vseh podnebnih priležnosti — nekateri radi politične, nekateri pa pritiške, ampak več kot desetletje jih je prišlo v Ameriko zato ker so bili podučeni in so mislili, da je to obljubljena dežela "mleka in strdi," kjer je lahkega, lepega dela dovolj za vse, kjer je prijetno živeti, in kjer imajo bogatini in ubožni jednake pravice in se srečavajo na jednaki stopinji in si po prijateljsko segajo v roke.

Resnica, da govorniki razlagatelj pri raznih slavnostih in veseljih, ki se prirejajo po vsej deželi na ta dan, skazujejo čast revolucionarnem pradedu, kateri so se bojevali za svobodo poznejših rodov. Resnica je tudi, da v razburjenju njih čudovite zgovornosti nam ti politični in patriotični govorniki ne poznajo razlagati na dolgo in široko o slavnostnem dokumentu poznan pod imenom "Declaration of Independence" — "Razglas neodvisnosti," v kojem pismu so vtelesene neumrjone besede "da ima vse človeštvo neprenosljive pravice do življenja, svobode in podvizanja do sreče in veselja." Ako poslušamo te govornike, nas naše vnetje in navdušenje navdahne z čustvom, da vlada danes v Združenih državah pripusti ameriškim državljanom, in pridružimo prostovoljno ploskanju govorniku v priznanje, ker tako visoko slavi ameriško svobodo. Vendar, dragi čitatelj in čitateljica, tudi v Združenih državah Amerike ni vse zlato kar se svetli, ni vse nepokvarjeno in zdravo in pametno.

Človeški razredni problemi, bojazen za kruh, armada neuposlenih, draginja življenjskih potrebščin, vse to, in še mnogo drugih resnih uprašanj se prikazuje človeškemu duhu in telesu, se prikazuje vsem istim, ki le hočejo trenotek postati in se ozreti na levo in desno, naprej in nazaj.

Hudodelstvo se razširja, čednost je sravnata. Večina nas postaja vsled napetih gospodarskih okoliščin pravcati hipokriti in hinavci. Bojimo se povedati resnice, zato ker bi v tem slučaju ne bili v prijateljstvu s sosedom — strah imamo eden pred drugim. Vlačugarstvo in nespodobno življenje vlada po vsej republik. Dušna in telesna bolezen preži na vsaki dom. Poroke so redke v primeru z rastanjem prebivalstva; razporoke se množe kot gobe po dežju. Cerkev ne dosežejo ljudskih are. Vseposvodi in v vsaki stvari je kaos in zmešnjava. Ljudovlada Združenih držav v Ameriki je čudovito bogata v ozemlju, rudarstvu, premogu, naravnih vodnih silah, kmetijskih prilikah in drugih naravnih zakladov; vendar velika večina delavskega ljudstva živi od danes do jutri, od roke do ust, in le malo stran od pomanjkanja in lakote. Da, Amerika je dežela neomejenih možnosti.

Bi ne bilo zagadalo modro, da bi ti peonei in kričeči govorniki, ki slavijo z najvišjimi benežnimi in najizbranejšimi besedami izpriznik četrtega julija, predlagali delavskem razredu, predlagali preprostem ljudstvu nekaj konstruktivnega, pokazali narodu ameriškim kaj naj stori, da se v tej dobi in tej generaciji oprosti in osvobodi peklenskega boja za mrvice kruha? Ni potreba klicati z neba prokletja čez uživalce posebnih privilegij, prednosti, dobrot in prostosti; potrebno pa je, da se delavstvu dovoli, da prične več enkrat brezno misliti za se. Mi vsi smo otroci Božji, in zato naj bi se nam vsem dovolilo uživati sad,

katerega nudi narava človeštvu v tak obogati obilici — in to ne na račun drugih, katere bi pritiskali in izkoriščali in gulili, ampak potom skupnega sodelovanja.

Socijalisti se krstijo z norci, fanatikami, sanjači, idealisti; in vendar je mogoče več kot čenčarja v njih govoru, v njih uku. Mogoče, da so v zmoti in tej ali oni stvari; zmotam podvržen je vsakdo, ki je krvav pod kožo; vendar velik del njih programa je zdrav, razumen, premišljen, racijonelen. Socijalisti ne želijo postaviti trdnih, nespremenljivih predpisov, po katerih se mora vsak človek ravnati in obnašati, in kojih se mora najstrože držati; bilo bi pa moralno hudodelstvo, če bi ne predlagali, da sta razum in pamet važnejša, in bolj upoštevanja vredna, nego nič kot slepa enakoličnost starih stori, navad in tradicij. Mi lahko spoštujemo in respektiramo govornice, navade, noše in sklepe naših dedov, in vendar ni prebela, da bi se mi strinjali z njih mislijo, z njih dejanjem, in bi se bali prenoviti isto, kar potrebuje stvarne spremembe. Vse se spreminja, vsa človeška družba se spreminja, in tako se tudi spreminja naš ekonoimično življenje. Mi potrebujemo spremembe; kajti, če bomo stali pri miru bomo zaostali, bomo padli še bolj v zadnje vrste. Življenje je gibanje, in gibanje je delovanje. Delavstvo je še v sponah, četudi se slavi svoboda na narodni praznik četrtega julija. Vendar delavstvo misli vedno treznejše; spone pakajo in se lomijo tu in tam; in kadar bo združeno delavstvo vseh narodnosti mislilo za delavsko stvar, in če bo tako nevpeljivo, tako nevstrašno, tako složno kot so bili junaški kolonisti Amerike, kateri so se s pomočjo organizacije stresli iz sebe velikobitanski jarjem, potem bodo odleteli spone v katere oklepajo kapital delavstvo, potem bo konec suženjskega podjarmljenja, potem bo zasijal tudi delavstvu dan svobode, dan neodvisnosti.

OD 1713 DO 1867.

(Dr. Ign. Žitnik.)

Quem non sanat verbum, eum sanat ferrum.

I.

Vseučeljski profesor dr. G. Turba je s sodelovanjem min. svetnika dr. Ivana Žolgerja izdal zbirko vseh, doslej večinoma v pristnem besedilu neznanih listin, ki v svoji celoti tvorijo pragmatično sankcijo. Ministerski predsednik grof Stürgkh piše v svoji spomenici: "Dvesto let je minulo od dneva, ko je cesar Karol VI. proglasil pragmatično sankcijo in s tem ustvaril hišni in državni zakon, ki je temelj naše monarhije. Po načelih z dne 19. aprila 1713 razglašena končno veljavna in nepremeljiva prestolonasledstva je nastala razdeljiva zveza dežel, ki zagotavlja moč in veljavo habsburške države. Pragmatična sankcija je mehanik v zgodovini naše domovine. Bila je pričetek novega državnega in političnega življenja in je še danes temelj, na katerem slone najvažnejše javnopravne naprave monarhije. Zbrane listine so dokazila velikega zgodovinskega čina. Ob enem so pa studenec, iz katerega izvira živo pravo sedanosti."

Sedanja avstrijska monarhija je nastala iz treh deželnih skupin: avstrijske, češke, in ogrske, ki so do leta 1526. imele različen zgodovinski razvoj in državno pravno stališče. Že cesarji Maksimilijan I. (1493 — 1519), Karol V. (1519 — 1556) in Ferdinand I. (1556 do 1564) so pričeli s pripravami, da ustvarijo osrednjo upravo in enotno državo, ki naj bi bila močna obramba krščanstva proti Islamu. Pragmatična sankcija je bila sklepnik državne stavbe, ker je dovršila nerazdeljivo in nerazrušljivo realno zvezo vseh dežel pod habsburškim žezlom z enotnim nasledstvom. Tako združena država naj bi bila na veke močna obramba proti vnanjim in notranjim sovražnikom — "unio indissolubilis contra omnem vim adversam atque quovis motus interios."

Pragmatična sankcija je mejnik med staro in moderno državo. Doslej je mogel vladar kakor družinski oče deliti državo kot zasebno last med svoje potomce in bila je varnost, da razpade dedščina v posamezne samostojne dele. Sedaj je bil zagotovljen obstanek avstrijski monarhiji, ki je mogla tudi brez nemške cesarske krone igrati važno vlogo v evropski družini. Pragmatična sankcija je izšla iz cesarjeve proste volje in je akt knežje suverenitete v zmislu patrimonialne države. Državnopravni pomen v modernem zmislu pa je dobila z garancijami deželnih stanov. Ti so v svojih izjavah na cesarjev reskript izražali pravice in dolžnosti do države in vladarja.

Tri dejstva pa moramo z ozirom na sedanje razmere posebno naglašati. Prvič dolga pragmatična sankcija, da morajo biti vladarji da so hrvaški stanovci že leto prej dne 9. septembra 1712 brez ozira na Ogrske sklenili priznati tudi isto nadvojvodinjo za svojo kraljico, iz habsburškega rodu katoliške vere. Drugič, bi vladala obenem na Stajerskem, Koroskem in Kranjskem. S tem so hoteli dokazati svojo hvalačnost za pomoč v turških bojih in samostojnost nasproti Ogrom. Tretjič, da so ogrski stanovci deset let pozneje cesarju več pomudili, nego je zahteval. Ko so že vsi drugi deželni stanovci sprejeli pragmatično sankcijo, jo je cesar leta 1722. predložil tudi Ogrskim. In ti so slovesno potrdili enotnost in nerazdeljivost države in armade, odpovedali se volilni pravici, priznali tudi žensko nasledstvo in prosili, da se vse ogrske dežele z avstrijskimi

združijo v skupno evropsko ozemlje. To so oni tri točke, katere bi sedaj Mažari radi spravili s sveta. Utajiti hočejo to, kar so njihovi predniki slovesno priznali in cesarju "ponudili," kakor govori besedilo ogrskega "zakona iz leta 1723. In to hočemo ravno pojasniti, ker Mažari z vso silo in zvijačo dokazujejo, da more navaden sklep ogrskega parlamenta pognati v zrak realno unijo in proglasiti Ogrsko kot samostojno državo.

Leta 1896. so Mažari praznovali tisoletnico "ogrskih države." Svojo ustanovo primerjajo z angleško, Hungaria je središče sveta, Arpadovi so bili potomci trojanskih kraljev in Adam je govoril z Evo v mažarskem jeziku. Le tako je mogoče razumeti mažarske politike, ki vedno pogrevajo svoje stare blodnje in pravljice. Stara ogrska ustava je bila stanovska, kakor v avstrijskih deželah. Ogrski deželni zbor ni imel nikdar zakonodajne pravice, kralj sam je bil absoluten zakonodajavec. Deželni stanovci so ponižno (supplicants) svojemu vladarju pošiljali "petitions and gravamina," prošnje in pritožbe, katere je vladar potrjeval ali odklanjal, potrjene razširjal ali omejeval, kakor je bila njegova volja. Do leta 1848. Mažari niso nikdar imeli ustave v sedanjem pomenu besede, kakor tudi ostale avstrijske kronovine ne. Stanovci so bili le zavarovalnica svojih privilegijev nasproti absolutnemu vladarju, kateremu so se ravno Mažari večkrat ustavljali kot uporniki. Magnatov prva skrb je bila, da so živali svobodno davkov, ki jih je nosila "misera contribuens plebs." To je bila mažarska ustava. V istini pa kralj ni bil nikdar vezan na sklepe ali svete dež stanov, ki so bili mešanica raznih narodnosti, katerih občevalni jezik je bil latinski. Še danes najdemo med dednimi članicami zbornice magnatov celo vrsto plemenitašev katerih pradede so v tridesetletni vojski in v turških bojih kot četovodje in diplomatje od avstrijskih vladarjev dobivali ogromna posestva v dar.

V celi "ogrski ustavi" do 1848. leta ne najdemo ideje, da bi kralj moral imeti poleg sebe odgovorne svetovalce. Pač je že Ferdinand I. ustvaril za vse svoje dežele dvorni brambeni svet, toda odločeval je on sam, ker "jus belli ac pacis" je bila vladarska pravica dohodki so bili njegova last. Krajevno upravo so pač oskrbovali komitati in kraljeva svobodna mesta, in le v mažarskih krajih je bila ta uprava v rokah mažarskih velikašev. Saksonska grofje na Sednograškem so bili neposredno podrejeni kralju in vojaška granica je imela svojo posebno upravo.

Istina pa je, da so ogrski stanovci kruto izrabljali vsako zadrego avstrijskih vladarjev in jim izsiljevali nove privilegije, ki pa so jih uživali sami, ne pa ljudstvo. Ko so združeni Francozi in Bavarci leta 1741. napadli Avstrijo, je cesarica Marija Terezija v poženskem gradu v črni obleki in z rosnimi očmi prosila ogrske stanovce pomoči. Velikaši so pač kričali v dvorani "Morianur pro regina nostra" in ji obljubljali 40.000 mož, poslali pa jih ni, so niti 15.000. Mažari se v prvi vrsti sklicujejo na "ustavne zakone" iz leta 1741. in 1790-91, v katerih so stanovci prosili Marijo Terezijo, odnosno cesarja Jožefa II., naj jim zagotovi stare pravice in sprejme v osrednje uprave na Dunaju tudi ogrske zastopnike. Tako izražajo leta 1741. prošnje, naj bi cesarica v važnih zadevah povabila v posvete vsaj ogrskega primasa in palatina. In ta želja je danes člen 11. zakona iz leta 1742. V zbirki ogrskih "državnih zakonov" najdemo n. pr. zakon št. 5 iz leta 1596., ko so stanovci sklenili cesarju za to leto dati devet goldinarjev podpore. Vsako pritožbo in željo, četudi jim jo je cesar odklonil, so kot poseben člen ali paragraf uzakonili (inarticulatum). In tako je nastala svetovnoznana ogrska državna ustava, iz katere sedaj Košutovci izvajajo vse mogoče in nemogoče zahteve. Saj je obče znano, da je glasoviti člen XII. ogrske nagodbe iz l. 1867. le dolg jedilni list mažarskih punktačij, mnenje (velemeny) ali "elaborat" (munkalas) glede na skupne zadeve. Ta zmes je sedaj za Mažare temeljni zakon, iz katerega izvajajo personalno unijo, samostojno ogrsko armado in posebno zastopstvo na zunaj. Toda to že presega okvir današnjega članka.

Že cesarica Marija Terezija je deželni stanovci omejila delokrog. Njen sin Jožef II., ki je sicer odpravil dedno podložnost, je stanovcom in graščakom v vsej državi vzel vse predpravice, tudi pri sodiščih. Plemiči so bili navadni podložniki. Ogrsko kraljevo krogo je ukazal prenesti na Dunaj in deželo razdelil v okrožja. Njegov brat Leopold II. je sicer povrnil deželam staro stanovsko upravo, toda že njegov naslednik Franc I. je vladal nad 40 let kot absoluten vladar. Postulati deželni stanovci in zbori niso imeli nobene pravice pri zakonodajstvu in dovoljevanju davkov. Vnanje zadeve za vso državo je oskrbovala dunajska dvorna in državna pisarna, notranjo politiko cesarski dvorni svet in vojaške zadeve dvorni vojni svet, finance in trgovino ces. dvorna komora. Do l. 1848. je bila Ogrska še tesneje zvezana z Dunajem, nego ostale kronovine. Iz te absolutne dobe da je važno dejstvo, da je cesar Franc I. s patentom z dne 1. avgusta 1804 dal habsburški državi potrebno ime "Avstrijsko cesarstvo" in iznova proglasil pragmatično sankcijo kot vsestransko priznano pravno podlago enotne in nerazdeljive monarhije. Ne zdi se mi čudno, da zgodovinske knjige za srednje šole več ne navajajo tega za razvoj naše monarhije, ker pomembnega dejstva, ker zastoj iščeš v teh naših knjigah za mladino vodilne ideje, državne misli. (Dalje prihod).

SIDRO PAIN EXPELLER
Kakor so navodila očiti steklenice.
25c in 50c po lekarnah ali naravnost od
F. A. Richter & Co.
74-80 Washington Street
NEW YORK, N. Y.

Slovenci iz Ranga mudivši se v Duluthu, prenočujte v
La Salle hotelu
12-14 LAKE AVE., DULUTH,
blizu mostu na levo ob Superior cesti.
Snažne sobe, cena zmerne in sicer od 50c do \$1.50 na dan od sobe.

S MODKE
NAJFINIŠE KAKOVOSTI 2 GRBOM SLOVENSKE DELAVSKE POBNE ZVEZE. IZDELANE ZA MAJFINIŠE GA TOBAKA DVORNE PIVO 5 CENTOV IN 10 CENTOV.
Za obilna naroda se priporočam vsem slavim družinom. Slovanke Podporne Zveze. Blago razpoložljivo na vse kraje. Svoje K SVOJIM!
MARIJA MENCINGER,
1454 E. 26 Street, Cleveland, Ohio.

Kdor hoče dela
naj se nemudoma naroči na najnovejšo angleško knjigo:
"VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ"
da se bo lahko in hitro brez učitelja pričel angleščine. — Kdor obsega poleg slov.-angl. Slovnice, slov.-angl. razgovore in škin pisem in kako se postane ameriški državljani. — Tega ima knjiga dozdaj največjšlov.-angl. in angl.-slov. slovnice. — Knjiga, trdo in okusno v platnu vezana (nad 430 strani) stane \$2.00, in se dobi pri:
V. J. KUBELKA, 538 W. 145th STREET, NEW YORK, N. Y.
edino in največje založništvo slovensko-angleških in raznih slovenskih knjig. — pišite po cenik.

Frank Sakser
Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y.
Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.
Pošilja
DENARJE
v staro domovino
potom c. kr. poštne hranilnice na Dunaju; hitro in ceno.
Prodaja
PAROBRODNE LISTKE
za vse prekmorske parobrodne družbe po izvirnih cenah.
Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA
"NARODNI VESTNIK"
405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.
Izdaja največji slovenski dvotodnik
"NARODNI VESTNIK"

Naročnina za Ameriko:
Za celo leto \$2.00
za pol leta 1.00
Za Evropo in Canado:
Za celo leto \$3.00
za pol leta 1.50

Poljedelstvo in gospodinjstvo.

LETNISKI KOLEDAR ZA MESEC JULIJ.

(Konec).

skisa, in je vzrok kurje driske. Zategadelj je najboljša, da se v poletju mokra hrana ne poklada kurjadi, ali se je pa napravi le toliko, da jo kurjad pozoblje.

Vodo je treba vsaj trikrat na dan menjati, je najboljše, da se ima v prstni posodi, ki se postavlja v sene.

Ušivost je treba vedno preprečevati. Hleve je držati snažne in zračne, stene in vse kote je prašiti z apnenim in žuželčnim praškom, in vsa skrivališča, posebno okoli gred je obilvati s petrolejem karbolno kislino, ali kakošno drugo kislino ki umori uši.

Vodna perutnina imeti mora vodo v katero se lahko potopi. Če ni blizu nikake stojnice ali tekoče vode napolni naj se kaka posoda, čebur ali kaj enakega, in postavi naj se tam, kamor ne pridejo otroci.

Gosi dobijo dovolj hrane po travici, in treba jim je le kaj malega zrnja ali kake druge piče zvečer. Mlade gosi gredo prav rade daleč od hiše, zato jih je večkrat klicati in vaditi, da ostanje doma. Rade sedaj še pridno nesejo. Zato jim je treba malo več zrnja, ali kake druge močne hrane kot gosem. Mlade race, katere ne mislimo držati za plene, je pričeti debeliti kadar so stare 8 tednov in z desetimi tedni so godne za trg.

Mladi purčki in purice so bolj občutljivi radi uši kot katerakoli druga perutnina. Treba je toraj skrbeti, da jim ne podležejo. V tretjem mesecu starosti pričnejo se skubiti, in šele po skubljenju postanejo močnejši in ložje prestanejo nasprotja življenja.

Biše so tudi občutljiva perutnina, in treba njim dati isto pozornost kot purjadi.

Čebele so sedaj jako delavne in marljivo nabirajo strd in polnijo satovje. Za čebele je letos precej dobro leto, in donesle bodo umnem čebelarju lep dobiček. Tudi rojile so čebele vsled zgodnjega vremena letos bolj kot lanske leto. Če je v tem ali onem panju umrla kraljica, jo je takj nadomestiti z novim rojem, da se ne preneha z zalego. Pozabiti se ne sme, da tud čebele potrebujejo vode, in zato jim je dati v plitkih posodah blizu čebelnjaka. V vodo je pa dajati majhne kosce lesa, nekake plove, na katere se lahko čebelica reši, za slučaj, da bi padla v vodo. Napovnjeno satovje se od vzame, in dene se pražno umetno satovje v panj, da čebele lahko kar naprej nabirajo strd, brez da bi jim bil treba graditi satovje. Odvzeto polno satovje je takoj izprazniti, in strd je spraviti v dobro zaprti posodi na hladnem mestu.

ZBIRANJE PUJSKOV ZA PLEME.

Štiri Berkšir prasice, katere je držalo kmetijsko preskušališče v državi Florida predlansko leto, so skotile dvakrat mladiče v letu, in sicer so imele meseca julija 30 prascev, in poznejšo pomlad 31 prascev. Od 30 prascev, ki so se skotili v juliju, jih je 26 doraslo, od 31, ki so se skotili v februarju in marcu, jih je doraslo 27. Od 61 prascev, katere so povrgle štiri prasice v enem letu jih je toraj doraslo 53 ali 87 odstotkov. Prasice bile so skotene meseca maja 1909, in so novembra 1910 prvič povrgle. Bile so toraj, sojeno po vrsti starosti, dobro razvite in izraščene, ko se jim je prvič pripustil mrjasec — in to je velike važnosti.

Prasice, katere se oplemeni prezkudaj, premlade, so navadno pokvarjene in slab je toraj tudi za rod. Prasici mladih nezrelah prasice bodo največkrat slabotni, majhna jim življenska moč, in se nikdar ne razvijajo in ne rastejo tako kakor prasici zrelih, doraslih prasice, ki pa ne smejo biti debele, pač pa precej dobro rejene — ne suhe, zapuščene in mršave. Tudi zasujejo prasici negodno mater ta, izsesajo prasici negodno mater ta, ko, da jo je mogoče le z velikimi stroški za hrano spraviti zopet v pravi stan.

Pri izbiranju prascev treba je gledati na to, da izberem prasice in mrjasec takih staršev, ki so imeli velik zarod, toraj iz velikih gnjezdov. Nikdar ne pridržati za plene prascev, ki izvirajo iz malega zaroda, le dveh ali treh mladičev, pa če so še tako lepi in močni. Boljše je, če ni drugače mogoče, pridržati za plene prasice ali prešiča iz velikega zaroda, četudi ni povsem tako lep in razvit kot prešič ali prasica iz malega gnjezda. Pri zbiranju za plene se pa ni ozirati le na plodovitost, ampak tudi na to, da se pridržijo za plene mladičev takih staršev, ki imajo redno velik zarod. Nekateri prasice povržejo po 10 do 12 prascev, to pa le enkrat na leto, medtem ko druge prasice skotijo redno po dvakrat na leto po 7 do 8 mladičev. Da so prasice z dvakratnim mladiči, če jih je tudi le 13, boljše in dobičkonosnejše kot prasice, ki povržejo enkrat na leto 12 pujskov, katerih nekateri so gotovo slabi radi prevlekega enkratnega števila, to si lahko vsak sam misli.

Če krmimo svinje pravilno, morajo skotiti dvakrat na leto; če pa toni slučaj, odstranimo take prasice čim prej mogoče.

V državah, kjer se prideluje največ turšice, je svinjereja najbolj dobičkonosna vseh kmetijskih panog. Pa tudi v drugih državah, kjer je glavna kmetijska panoga mlekarstvo ali kaj drugega je svinjereja eden najboljših virov dohodkov za farmerja. Svinje, reji naj posveti toraj vsak slovenski farmer in farmerica vso potrebno pozornost.

TRPEZNI PLOTNI KOLI (FENCE POSTS).

Les, ki se rabi za plotne kole, ne trpi dolgo, in sprtni ali strhni v zemlji, kar dela farmerem precej opravka in stroškov. Vendar je pa mogoče napraviti les tako, da bo trpel skoro kot železo, in to na jako jednostaven in cen način. In, kar je največ vredno je to, da se drži skoro vsak les v zemlji, če je pravilno prepariran; "poplar, basswood, ali ash" je ravno tako dober les za plotne kole kot vsaki drugi, in prepariran ne stane čez 2 centa za kol. To le je navodilo, katero je zvedel Narodni Vestnik od izkušeni farmerjev, in to navodilo je bilo priporočano kot dobro od zveznega preskušališča, zatoraj je mi priporočamo vsem slovenskim gospodarjem ki delajo plotove Kupite kuhano laneno olje, in vmešajte olje v moko zmeleno oglje, tako, da napravite slano goščo kot je na priliko belež ali barva (painted). Prebarvajete enkrat kol s tem barvilom, in živeli ne boste tako dolgo, da bi videli, da bi kol strhnel.

UNIČEVANJE MUH.

Sedaj je čas ko so muhe po stanovanjih, hlevih, mlekarnah, povsod najbolj nadležne, in ker je muha najhujša razširjevalka boleznij, jo je treba vničevati povsod. Dobro sredstvo za morenje muh je sledeče: Zavrite nekaj "quassija chips," kosci grenkega lesa ki se kupijo v — lekarni v malo vode, posladite s — sirupom, sladkorjem ali z mola. Sa mi, denite na male krožnike in nastavite kjer je največ muh. Za otroke ni strupeno; muhe bodo pa poerkale.

ZVEZNA VLADA ZA KMETIJSTVO.

Po vsih krajih in kotih zemlje iščejo zvezne vlade učenjaki, strokovnjaki, veččaki in izvedenci, kateri so pridjani poljedelskem ministertvu, po leti in po zimi, novih vrst sadja, zrnja, dreves, sočivja, itd., v svrhu, da se vpeljejo in vdomačijo v različnih podnebnih prstanih Združenih držav. Vsako leto najdejo ti vladni raziskovalci veliko ptujih rastlin, katere poskušajo strokovnjaki pod različnimi vplivi, ki so kolikor toliko jednaki vplivom od koder so bile te rastline prinesene. Če se pokaže vrednost te ali on rastline, deluje se z vso močjo, da se med kmetovalci vdomači, in na ta način se je vpeljala že masikatera rastlina v Združene države iz inozemskih pokrajinj.

Drugevrste strokovnjakov iščejo po svetu živalstvo, katero bi se moglo v Združenih državah vpeš-

Stojte! Stojte! Pazite!

V PONEDELJEK, 7. JULIA, SE PRICNE NAŠA VELIKA SREDILETNA RAZPRODAJA.

SPLAČALO SE VAM BO OBISKATI NAŠO TRGOVINO PRI TEI RAZPRODAJI.

DAMO VAM TUDI NA UPANJE!

Complete Housefurnishers
BAYHA & Co
DULUTH, MINNESOTA

no vdomačiti, ali pa katerih plene bi ameriško domače živalstvo zboljšalo in dvignilo na višek koristi.

Pa tudi v drugih pogledih skuša vlada narodno blagostanje zvišati. Iznajdbe kmetijskih, kemijskih, geolojskih, in drugih učenjakov in znanstvenikov preteklih let so dvignile vrednos kmetijstva in gospodarstva na nepreračunljivo visoko stopinjo. In raziskovanja in preskušnje se vrše dan za dnem leto za letom, in bodočnost bo mnogo pridobila vsled teh vladnih del.

Dr. Allerton Cushman je po marljivem raziskovanju iznašel soli (potash) iz fino zmlatega živečega kamena (Feldspathic rocks), ki ni bilo dosihod nobene vrednosti. Združene države so dosihmal uporabljale lugaste soli, katere rabijo kmetje za umetni gnoj, iz Nemčije, in to je stalo milijone dolarjev več kmeta kakor bo stalo znanprej, ko se bo stvar doma izdelovala.

Pred kratkim se je zboljšal na podlagi preskušanj tudi način izdelovanja ograjnih žic (fence wire), in se je njega trpežnost povečala, in sploh se deluje na vseh poljih kako dvigniti ameriško gospodarstvo in kmetijstvo, zato se ni čuditi, da ima farmer vedno večji prospah, vedno večji vglad, vedno večjo moč; zato se ni čuditi, da pušča ameriški farmer svoje starokranjske tovariše za daj, ker se za znanstveno kmetijstvo vlade ne brigajo toliko kot v Združenih državah.

NAČRT ZA VODOVOD V FRISCO ODOBRAVAN.

Washington, D. C. Dvajsetletni boj mesta San Francisco za vodovod iz gor Sierra Nevada bo končan v prid mestu, če bo načrt poslanskega odbora za javna zemljišča izpeljan.

Mestni uradniki, ki so v Washington, pravijo da je vodovod življenske važnosti bodočega San Francisco. Proračun za podjetje znaša 75 milijonov dolarjev, in voda se misli napeljati iz jezera, kojega treba napraviti umetnim potom v Yosemite nacionalnem gozdu.

Poslanski odbor za javna zemljišča odobrava ta projekt, tudi ministertvo notranjih stvari mu je naklonjeno in kakor hitro bode postava dovolila, bo mesto San Francisco pričelo z delom.

UVOZU MESA GROZI MRTVOUD.

San Francisco, Cal., 27. junija. Ukaz, ki je prišel od kmetijskega oddelka v Washington, D. C., da bodo odsihmal zvezni uradniki pregledali vse meso, ki dospe iz Avstralije, predno se postavi na ameriški trg, bo hudo zadel uvoz mesa iz Avstralije.

Dosihmal so se preiskali le neteri kosi, katere so inspektorji tu in tam pregledali, ko se je meso skladdalo iz parnika; in to je vzelo

le okoli pol dneva: Po sedanjem pregledovanju vzelo bo na skladdanje 3 do 5 dni in to bo otežkočilo uvoz avstralskega mesa.

Isto bo doletelo tudi jugoamerikansko meso, ki se uvaža v New York.

Miljonska oporoka. Kakor poročajo češki listi je dne 4. t. m. v svoji vili v Dobrihovech umrl veletrgovec Bogumil Wiesler. Svoj je miljonsko premoženje je odločil v narodne in blagodejne namene, in sicer: 200.000 kron "Osrednji Šolski Matiei," 250.000 kron menzi čeških visokih šol v Pragi, Deylovski oskrbovalnici za slepe 55.000 kron, Društvu čeških trgovskih popotnikov v Pragi 25.000 K. za ustanove češkim vseučilišnikom 150.000 K, za zgradbo jubilejne trgovske bolnice 250.000 K. — Rajni mecen, Bogumil Wiesler, ki je s svojim plemenitim činom pred odhodom s sveta iznenadil češko javnost, je bil lastnik trgovine s tehniškimi potrebščinami v Pragi. Prominul je v 66. letu. Žena mu je odšla v večnost pred 1 1/2 letom. Ker je bil brez otrok, je volil vse svoje bogastvo češkemu ljudstvu, ki ga je tako ljubil. Slava vrlemu možu!

Village Livery konjušnica
CHISHOLM, MINN.
Phone 60.
Math. Boriin, lastnik
VOZOV IN KOČIJE ZA VSE SLUČAJE.
PRIPOROČAMO SE ZA POGREBE!

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN.

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.

Posiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.

3% obresti od vlog.

Na prodaj je

120 akrov zemljišča, dve milje oddaljeno od Nashwauk, Minn.; zemljišče se nahaja v Section 18, Town 57, R 22 in sicer: Lot 3, N. E. 1/4 of S. W. 1/4 in N. W. 1/4 of S. E. 1/4. Daje 160 akrov zemljišča severno od Buhl, Minn., katero leži Sec. 27, Town 59, Rang 91 in sicer: N. W. 1/4 of S. E. 1/4, S. E. 1/4 of S. W. 1/4, N. 1/2 of S. W. 1/4. Za cene in podrobnosti obrnite se na lastnika
JACOB STUBLER,
108 East Second St., Duluth, Minn.

Ali si že poskusil "RIGHT CUT" pristni tobak za zvečenje. 5 centov.

ČE HOČETE DOBITI NAJOKUSNEJSI TOBAK ZA ZVEČENJE, KUPITE SE DANES ZAVOJ "RIGHT-CUT". JE POPOLNO NOV, IZ NAJBOLJŠEGA TOBAKOVEGA LISTA. ODGOVARJA VSEM ZAHTEVAM, KER NI PRESLADAK.

Nova rez — kratka in drobna. Vi se boste počutili najboljše s tem tobakom. Ne odlašajte, temveč kupite takoj en zavoj. Ta tobak je bogatejši na snovi kakor katerikoli tobak stare vrste.

Najnovejši, najboljši. — 5 centov zavoj.

Vprašajte Vašega trgovca po njem še danes.

Za pristnost in nepokvarjenost tega tobaka vam jamčimo.

WEYMAN-BRUTON CO.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši GRAMOFON samo

\$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da hodeče z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi igralne plošče najboljših pesnikov in godbenikov po 65c komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo, in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno potrošnjo s tem, da v slučaju nezadovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo plačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & Co
11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

Kohler & Campbell
klavirji

so po nizki ceni, dobro konstruirani in najpripravnejši klavirji za dom, ki ljubi lepo godbo in neče mnogo izdati za klavir.

\$225.00 do \$250.00

na lahke mesečne obroke plača klavir, ki krasi dom in na kojega ste lahko ponosni.

Cena za vsakega enaka.

Vabimo Vas v našo prodajalno, da pregledate naše blago.

Smith & Allen
Steinway Pianos Co. Pianola Pianos
Talking Machines

309-11 WEST FIRST ST., DULUTH, MINN.
ELKS BUILDING.

MELROSE 1714

GRAND 1004

Dopisi.

Milwaukee, Wis.

Krasno mesto Milwaukee leži na zapadnem bregu michiganskega jezera in ima krasno lego. — Veliko jezersko pristanišče daje mestu lice pomorskega trgovskega mesta. Vzlic velikem prometu ima pa Milwaukee le tri železnice; vendar se je pa jako hitro razvil, kajti staro je še le 86 let. — Pred 86 leti bil je izvoljen prvim županom neki ribič. Milwaukee je po številu prebivalstva 14. mesto v Ameriki.

Pred približno 15 leti ni bilo v Milwaukee še Slovencev; danes pa pravijo, da jih je približno 2000. Vpliv naseljevanja je zdravo podnebje in druge ugodnosti, ki se nudijo rojakom.

Zavednost milwauske naselbine je pa takorekoč ena izmed prvih kar se tiče zavednosti na narodnem polju; poseduje že staro društvo sv. Janeza K. S. K. J. z lepim številom članov. Drugo društvo je, ki je po večini vzdržujejo Slovenci "Nada" ki pripada k N. H. Zajednici S. N. P. J., ima krasno podružnico z velikanskim številom članov za tako kratko dobo. Ponosni so pa milwauski Slovenci lahko na svojo organizacijo samostojno "Slogo", ki prav dobro napreduje. Sloga ima že več podružnic, ki lepo napredujejo.

Tudi narodno izobraževalna društva so dobro zastopana tako n. p.: Pevski klub "Zvon" je eden najstarejših. Drugo mesto zavzema dramatično društvo, sledi že iz tega, da si upajo nastopiti z največjim slovenskim igrami na odru. Stem društvom je takorekoč spojen tudi pevski zbor "Naprej". Naprej se lahko ponaša s svojim pevovodjem, ki je ob enem tudi vodja tamburašev. Tamburice, ki razveseljuje in vrti posamezne pare v prijazen ples in pravo domaćo zabavo.

Ustanovila se je nadalje v Milwaukee tudi neka korporacija, ki je prevzela vže nekaj preje izhajajoč list "Bodočnost," katerega bodo z dobro voljo in vstrajnostjo, gotovo pripomogla do vspeha.

A. E. P.

Kansas City, Kans.

Centjeno uredništvo N. V.

Prosim za mali kotichek v vašem cenju listu. Poročam vam, da smo prejeli vsi list N. V. Čitali smo dopis vašega glavnega zastopnika g. Podjeda (oj ta nebeška gorkota.) Vročina je bila isti čas, ko je nas obiskal g. Podjed nezna; to pa mislim in tudi trdim, da je Bog poslal samo raditega tako vročino, ker je videl, da je prišel sevni "medved" v južne kraje, da ga je malo pogrel. — Toda tudi pri nas se temperatura hitro premenjava. 8. p. m. je kazal toplomer samo 60 stopinj in marsikateri je gledal že po gorkejši obleki. Sedaj hvala Bogu se zopet grejemo pošteno, toplomer kaže skoraj vedno do 100 stopinj in se vsled tega ni za čuditi, ako večini trpinj sem ter tja obrnemo preko meje (State line) da si z ječme, novcem malo ohladimo.

Kakor je videti in slišati vaš list vsakemu tukajšnjemu dosedanjemu naročniku ugaja in se vsled tega lahko pričakuje še novih naročnikov.

Ko se pa g. Podjed v severnih krajih zopet prezebe, pošljite ga le k nam, tu ga bomo gotovo segreli.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike, tebi list pa mnogo na.

A. Ž.

Kansas City, Kans.

Velika nesreča je zadela Josipa Dršarja tu. Vsegamogočni pošklic je k sebi, mu prelubno soprogo. Vmrila je na porodu in kakor se sliši je vzrok neprevidnost zdravnika. Zapustila je soproga in dvojje nedorastlih otrok Josim in Franka.

Pokojnica bila je članica društva sv. Veronike št. 115 K. S. K. J. in Materinskega društva, katera sta jo spemila v veliki udeležbi k večnemu počitku pri pogrebu ki se je vršil 23. p. m. Več v tem prihodnjic.

Tebi obče znana ostala rodbina in nje sorodnikom v tolažbo. Križ nam sveti govori, da zopet vidmo se nad zvezdami".

Ely, Minn.

Mesto Ely, bode kmalo eno izmed velikih mest, najlepše v Minesoti s svojimi ulicami. V nočnem času ti miglja že iz daljave nešteto električnih uličnih luči nasproti, in razsvetljuje lepe stavbe in ulice za nočne šetanke in šetance. — Res lepo se je sprehajati posebno v večernem mraku pod ulicah in brez spremljevalk in spremljevalcev gotovo nisi; če so ti res neljubi, odganjati jih moraš z vsilo silo toda še se ti vsiljuje, zato ker ljubijo z vso ljubeznijo tvojo kri, želeč jo piti z vso sladkostjo. In teh gostov zares ne ljubih minnesotskih komarjev je neizmerno veliko, posebno zvečer v mirnem času kadar ni nobene sapice, so jako sitni in se lotijo vsacega, reven ali bogat, velik ali majhen, brez izjeme. Po mojem mnenju so taki spremljevalci "all right," kaj ne?

Kar je mestnega dela se bode skoro letos dokončalo, poklada se še nadalje po ulicah tlak iz cementa in električni svetilniki se bodo že postavili, tako bode potem mesto Ely v pravem pomenu besede "krasna Minesota."

S pozdravom na vse čitatele in čitatelec N. V.

Leopold Stupica.

Kansas City, Kans.

Gospod urednik N. V. Blagovolite prosim natisniti v N. V. par vrstiče.

Najprvo želim vsem Petrom in Pavlom godovnikom, da bi še mnogo let dočakali in obhajali sv. Petra in Pavla, kakor seveda tudi jaz sam. Na Petrov je po navadi najbolj vroče in tako ni zamerit ako se v tako vročih dneh malo več ječmenoea povzije. Bog se pa tudi usmili, tako je bilo pa že danes vroče, da se je železo topilo v livarnah.

Tudi jaz sem po tem takem imel vzrok, da sem šel malo "preko meje" nad ječmenoea, kjer sem dobil več prijateljev, kateri so si tudi močili suha grla iz suhe države. Pozno je že bilo, ko smo si grla nekotiko namočili nakar smo se podali proti domu. Med potjo smo videli različne stvari, tudi take, katere bi se ne smele goditi v državi "suhih" namreč nosilo se je pivo že pozno po noči v "bucketi" kar sicer v državi suhih ne bi smelo biti dovoljeno.

Vročina je res nezna, danes ob 6. uri zjutraj bil je toplomer že na 100. stopinj in kaj šele popoldan. Tukajšnja društva jako lepo napredujejo in to so: Društvo sv. Petra in Pavla št. 38 K. S. K. J., Sv. Jurija J. S. K. J., Sv. Veronike K. S. K. J., samostojno in društvo Srca Jezusovega in Materinsko društvo, na katero slednje smo laško posebno ponosni, ker to društvo skrbi za to, da imamo lepo okinčano cerkev.

Največja čast pa gre vrlim sestram učiteljicam in našem gospodarniku ker se toliko trudijo za mladino, ta igra večkrat zelo prijetne igre h katerim smo tudi odrasli povabljeni, da se tudi mi malo razvedrimo ob pogledu na nedolžna srčka.

Pozdrav vsem rojakom.

Anton Žagar.

UPRAŠANJA IN ODGOVORI.

F. M. Sheboygan, Wis. Na vaše cenjeno pismo glede zdravljenja želodca, kakor ste čitali med dnevnimi novicami v N. V. št. 138, poročamo, da je zdravljenje zdravnika Mayo v Rochester, Minn., svetovnoznano.

Dr. Mayo je pri konvenciji zdravnikov v Minneapolis razlagal kako je zasledoval 1000 bolnikov za rakom, in njegov sklep je, da je rak ozdravljiv, če ni bolezen zastarana.

Mi bi vam priporočali, da ne odlagate, in se prej ko mogoče odločite v Rochester, Minn., Povejte tam vaše razmere, ker znano je, da Dr. Mayo ne računja mnogo delavcem.

To ni smatrati za nikak oglas, ker Dr. Mayo ne oglašuje v našem listu in kakem drugem listu, pač je to prijateljski nasvet rojaka rojaka. V Rochester ne živi Slovencev, pač se jih je pa tam že več zdravilo.

ZGODOVINSKE IN ZEMLJE-
PISNE ČRTICE.

Zbirna Viljem Brunschmid.

PULJ (POLA) IN REKA
(FIUME.)

Vzemimo danes zopet v roke zemljevid Avstrije, in pogledimo Adrijsko morje, najimenitnejše morje slovansko. Benedke so na italijansko stran, in Trst je na avstrijsko stran, na severnem koncu te znamenite vode. Mali polotok, ki sili v morje na avstrijski strani, se zove Istria ali Primorje; je je danes del kronovine Primorsko, kjer biva toliko zavednih Slovencev, in v rimljanski dobi bila je Istria imenitna naselbina Rimljanov. Mi ne vemo natančno kdaj so Rimljani zavzeli to ozemlje, in ne moremo vedeti koliko časa so jo imeli v posesti, ker nismo takrat živeli. Se ve, mi imamo verodostojne zgodovinske podatke; a če jih približimo, upila bosta edina slovanska mazeljena kričača, da vsi znanstveniki in učenjaki lažejo, da se mi oprizemamo lažnivcevi, in, da izven rimskih teologov nihče na svetu ni ne ve, četudi je ravno obratno resnica. Vsekakor je pa v Istri mnogo znamenitih pred, da so bivali in gospodovali Rimljani na tem polotoku.

Istria je bila eno najprivlačnejših in najplodnejših poljev arheologov ali starinarjev v Evropi. Nekaj rimljanskih zgradb je skoro popolnoma v dobrem stanju, in če se le malo kopa, najde se skoro povsod vsakojake razvaline in spomenike in druge ostanke visoke kulture Rimljanov.

V kotu kvarnerskega zaliva, kar kor se zove vzhodni del Adrijskega morja, kojega polovico Istria, je mesto Reka ali Fiume, edino pomorsko mesto Ogrske, in hudi tekmece Trsta. Mi Slovenci v Ameriki pravimo, da smo prišli z Avstrije. V šoli smo se učili, da se zove naše cesarstvo in kraljestvo Avstroogrska monarhija, in to je pravilno ime habsburškega posestva. Vendar dejstvo je, da ste Avstrija in Ogrska povsem neodvisne ena od druge. Vsaka polovica ima svojo zbornico ali parlament, in dela postave za sebe. In kar se drugih zadev tiče ste Avstrija in Ogrska povsem različne vlade, in različne narodnosti, katere ste zvezane edino po Francu Jožetu, skupnem vladarju, in pa skupno vzdržujete obe polovici vojsko, mornarico, in vnanjo diplomacijo, kot poslance, konzule, itd. Avstrija in Ogrska sta si precej huda tekmece, in sta si skoro vedno v lašah. Ogrska zahteva vedno svojo posebno vojsko, katere naj bi bila vedno na Ogrskem; ampak Avstrija ne bo nikdar privolila ta načrt, zato ker bi vojaška moč, obstoječa izključno iz Ogrov, stoječa na Ogrski zemlji, in poveljevana po madžarskih sinovih, prišla prej ali slej v skušnjavo, da bi pomagala madžarskim plemenitšem, in nastopila zoper skupno krono. Zato služi večina madžarskih vojakov izven Ogrske, in ogrske garnizije so napolnjene z vojaštvom nemadžarske narodnosti.

V Reki je sedež avstrijske inperialne pomorske akademije, ki je baje ena najboljsh sol te vrste na svetu.

Reka, kot Trst, je starodavno rimljansko mesto, in se je imenovalo Tarsatica. Leta 1471 se je priključilo mesto Habsburški hiši. V Reki ni mnogo posebnosti. Znamenita je cerkev križarjev, ki ima sliko Madone, katero je baje slikal sveti Lukež. To cerkev obiskuje jejo največ mornarji, in stebri komaj nosijo darila onih, ki so se obljubili Materi Kristusovi, ker so se rešili smrti na razdivjanem morju.

Nekaj milj južno od Reke je Abacija, avstrijsko zbirališče petičnežev, kjer je več velikanskih hotelov, in krasni dvoredi in parki ob morskem bregu, v kojih so skriti v vednem zelenju polturopični drevesi vile in gradicji avstroogrskih plemenitšev, dvorjanov, bogatašov in veletrgovcev. Podnebje je neprekosljivo, in hoteli delajo dobro trgovino vse leto. Po zimi pride v Abacijo mnogo izvanavstroogrskih petičnežev, da se tuv zdravem zraku pozdravijo in pozabavajo. Med poletjem pa prekosi Abacija malodane vsak sort sveta.

Obrežja Adrijskega morja so znamenita. Beneški zaliv je najbrže videl več pomorskih birk kot katera koli druga voda na zemlji, in drzni mornarji ranih stoletij so imeli svoja zbirališča v mnogih zalivih isterskega obrežja. Izven bitk storilo se je pa tudi mnogo dobrega dela v tem kotu sveta, in veliki mramorolomi na Brijunskih otokih so dali mnogo mramorja za palače Benečanov. Mramor se lomi v teh mramorolomih že od osmega stoletja neprenehoma, in zaklad je še vedno neizčrpliv.

Avstroogrske bojne ladje, križarke, in vse potrebe za bojno mornarico se gradijo v Trstu in v Reki, ampak Pulj ali Pola, na doljni špiči poluotoka Istria, je edina avstroogrska bojna luka in stalno pristanišče bojnih ladij, četudi so tudi druge pomorske vtrdbe. Kot vsa druga mesta v tem delu cesarstva, tako je bil tudi Pulj vstanovljen po Rimljanih pred rojstvom Nazarencu. Zgodovina Rimljanov pozna Pulj pod imenom Pietas Julia. V dvanajstem stoletju vzela je Pulj republ. Benečija in več stoletij pozneje so se vojskovali za Pulj Benečani in Genueci. Od leta 1815 spada Pulj pod Avstrijo. (Dalje prih.)

DRŽAVA MINNESOTA
BOGATA.

(Konec.)

Svota, katere je dobila država iz prodaje in najemnine zemljišč, gozdov in rud, do 1. junija 1913, in so se pripisale k raznim državnim fondom so razdeljene tako le:

Trajni šolski sklad \$23,334,892.44
Trajni vseučiliški sklad 1,578,011.53
Notranji izboljšev. sklad... 437,349.69
Močvirnozemeljski sklad ... 3,415,198.29
Skupaj \$28,765,451.29

VIR DOHODKOV.

Ta svota se je dobila: iz železne rude \$3,000,000. — ; iz lesa \$5,000,000. — ; in ostanek iz prodaje 3,300,000 akrov zemlje, ki se je prodala za kmetijske svote, in država ima še vedno okoli 2,500,000 akrov zemljišča neprodanega, katero je večinoma v gozdih. Za les se bo dobilo prilično \$10,000,000. več; in poljedeljska zemljišča prinesla bodo še najmanj \$15,000,000 tako, da zamore država računati še na \$25,000,000. — dohodkov, in pa kolikor bo dobila še iz rude. Prevdarjeno je, da, predno potekajo vse pogodbe, leta 1910, znal bo državni sklad:

Trajni ljudsko-šolski sklad.....\$130,000,000
Trajni vseučiliški sklad 20,000,000
Močvirnozemeljski sklad 50,000,000
Skupaj \$200,000,000

Če bode ta sklad donasal 4 odstotne obresti, bo dohodkov na leto za ljudskošolske potrebe \$6,000,000. — za državne normalne šole, ter vzdrževanje ubožnic in državnih ječ nad \$1,000,000. —, in za vseučilišče \$800,000. —

Če se primerja gospodarstvo z zemljišči, katero so dobile sosedne države od zvezne vlade, pokaže se tale rezultat:

Država Iowa	dobila 6,384,070 akrov
" Michigan	9,132,092 "
" Illinois	6,514,934 "
" Wisconsin	6,266,921 "

in ima v skladu Iowa \$4,788,817.56
" Michigan 5,805,459.97
" Illinois 1,145,497.32
" Wisconsin 4,381,684.41

Pričakuje se, da bo skopane in odposlane iz državnih rudnikov letos 3,000,000 ton rude, kar je enkrat več kot lansko leto, in kar bo dalo državi \$1,000,000. — Drugo leto se bo ta svota podvojila, in se bo vsako leto povečevala do leta 1950, v kojem letu bo najemninna (lease) rudnikov potekla.

Investiranje ali nalaženje tega denarja igra veliko vlogo pri izvrševanju državnih poslovanj, ker država je le varuh in upravljalstvo tega velikanskega zaupnega sklada. Skladi, katere ima država na rokah sedaj, znašajo blizu \$29,000,000. — in so v glavnem na loženi takole:

V bonh ali zadolžnicah drugih držav \$ 7,000,000
V bonh minnesotskih občin, county, township, mesta, vasi in šolski okraji..... 15,000,000
In ostanek je na kupnih pogodbah kmetijskih zemljišč, skoro 7,000,000

Veš ta ogromni kapital vleče 4 odstotne obresti.

Gospa; Slišite, Minka, zdaj pa mora tega enkrat konec biti. Tri mesece ste zdaj za kuharico pri nas in moj mož se vsak dan pritožuje. Enkrat ni juba zanič, drugi je riba zasoljena, tretji je pečenka prismojena ... sploh noben dan ni vse v redu.

Kuharica: Oh, gospa, kako se vi meni smilite. Takega moža, ki zmerom negra, bi pa res ne marala imeti.

Krč v želodcu

povzroča prepogosto izpraznenje črev. Ako imate drisko, imate gotovo krč. Odpravite njegov vzrok ter s tem tudi vredite čreva z rabo

SEVEROVEGA

ZDRAVILA

ZOPER

DRISKO

(Severa's Diarrhoea Remedy)

Priporoča se za zdravljenje kolere morbus, krča, kolike, poletnih pritožb in vnetja črev.

Cena 25 in 50 centov.

Naprodaj so v vseh lekarnah. Zahtevajte SEVEROVA ZDRAVILA ter ne mimate drugih. Ako jih lekarnar nima v zalogi, jih lahko naročite od nas.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS IOWA

PRODA SE LOTA

polje polične železnice, na lepem kraju in s krasnim razgledom. — Cena \$200. — Za podrobnosti se je obrniti na lastnika

AVGUST GREGORIČ,
38 Adams Ave., Eveleth, Minn.

Helo prijatelj!

Kadar si ježen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni "Pri mačku" (Anchor Bar)

Kadar prideš s polično karo, oglasi se na 311—3rd Ave. za dobro pokrepčilo ali za vse druge posle, kjer boš vedno dobro postrežen.

na 311—3 Ave.

HIBBING, MINN.

JOHN POUŠHA, lastnik.

Rojaki in rojakinje! Kupujte pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu, in povejte, da ste Slovenci, in da čitate Narodni Vestnik.

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvetljava. — Dobra kuhinja. — Vino brezplačno. Kabine III. razreda na parobrodih KAISER FRANZ JOSEPH I.

in MARTHA WASHINGTON. Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka: KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodi se grade. Za vsa nadaljna pojasnili se obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents, 2 Washington St., New York, ali za njih pooblaščenega zastopnika v Zedinjenih državah in Canadi

Okrepčajte želodec.

Kot pripomoček prebavi in pospeša valca slasti priporočamo

SEVEROV ŽELODČNI GRENČEC

(Severa's Stomich Bitters)

Okrepi prebavni stroj, povzroči dobro slast ter odpravi zapoko. tudi zanesljiva tonika za stare ljudi in okrevance.

Cena \$1.00

Okrepčajte živce.

Kadar ste trudni in nervozni od napornega dela,

SEVEROV NERVOTON

vam bo dal hitro olajšbo. Priporočamo se kot hrana za oslabele živce in spešno sredstvo zoper nespečnost.

Cena \$1.00

Najboljša Slovensko-angleška slovnica. Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Cortlandt St., New York, N. Y. Cena v platnu vezav

SLOVENSKO ZAVETIŠČE V AMERIKI

INKORPORIRANA V DRŽAVI ILLINOIS

NAJBOLJ POTREBEN ZAVOD ZA SLOVENSKE NAROD V AMERIKI.

URADNIKI:

Predsednik: Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York
Podpredsed.: Paul Schneller, 208 5th St., Calumet
Tajnik: Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago
Blagajnik: Geo. L. Brozich, Box 424, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

Joseph Benka, predsednik, 11250 Indiana Ave., Chicago
Frank Mladich, John Žvanut, A. H. Skubic, Frank P. Džur, vsi v Chicago, Ill.

DIREKTORIJ

obstoji iz vseh zgoraj navedenih uradnikov in nadzornikov ter še sledečih rojakov:

John A. Germ, Braddock, Pa.
Ivan Pajk, Conemaugh, Pa.
John Gantar, Frontena, Kansas.
Matija Pogorelc, Chicago, Ill.
Louis J. Pirc, Cleveland, Ohio.
John Verderbar, Chicago, Ill.
E. J. Mencinger, Pueblo, Colorado.

Vsaka slovenska organizacija, ki šteje po dva več družtev, je opravljena od enega člana v direktoriju. Vsak slovenski list v Ameriki je opravil za enega mesta v direktoriju. Vsa ostala samostojna društva so opravljena enega zastopnika v direktoriju. Rojaki! Agitirajte za Slovensko Zavetišče in potrebi smo si vsi enaki, podpirajmo edino sskrbimo za one, ki si sami pomagati ne morejo. Vsi dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo tajnika: Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago. Vsi denarne pošiljatve oddaja blagajniku tedensko.

TURKE MORAMO PREGNATI!

Bila je temna noč. Gosti oblaki so pokrivali makedonsko obzorje. Zvečer nam je poveljnik dejal: "Fantje, bodite bodri! Jutri se vrši odločilna bitka. Sovražnik je utaborjen na ugodnejših postojankah, kakor smo mi. A prepričan sem, da ga preženemo in mu pokažemo, kdo je bulgarski vojak. Ta zver sovražna mora občutiti našo pest, Turki nam sprevédijo, da nimajo pred seboj plašljiveev, ampak junake, kateri se z zavestno boro in umirajo za svobodo svojih podjarmljenih bratov za slavo domovine."

Se več navdušenih besed nam je polagal na srca naš priljubljeni poveljnik.

Prične se daniti. Jutro je megleno. Videti je, kakor da bi svinčeno zagrinjalo zakrivalo sonce. Mrzla vlaga nam je zmoknila plašče. Streljanje se prične na obeh straneh. Približujemo se polagoma sovražnim postojankam. Nepregleden dim napolni celo dolino. Grmenje topov se sliši nepretrgano. Poveljnik se vstopi pred naš oddelek z golo sabljo v roki in gromko zakliče:

"Napred, na nož, momčeta (fantje)!"

On poleti naprej pred nami. Oglušiteljni "hura" se razlega po celi okolici in odmeva po bližnjih logih. Prvo hitimo naprej. Ravno dospo prvi redovi do turških okopov, se mi podvije noga. V škornje mi priteče nekaj topnega iz nate padem na obraz. Tovarši drve preko mene. Kaj se je godilo potem, ne vem.

Ležal sem dolgo časa nezavesten kajti ko se prebudim že ni bilo videti nobenega tovariša v bližini. "Hura" se sliši iz daljave; streljanje iz topov buči kakor ob hudi uri.

"Kje sem? Kaj se je zgodilo z menoj? Ali sem ranjen?"

Pokušam vstati, a ne morem. "Resnično, ranjen sem! Kam?"

Ah, vražji Turki, vi ste krivi, da sem ostal izven vrste!"

V daljav se že vedno nadaljuje boj. Okoli mene frčijo krogle in se zarivajo v blato. Začenem tugoovati.

"Jaz ne moram izpolniti dolžnosti do domovine, ne moram v sovražnikove okope, da bi ga pomagal izgnati iz utrd! Kaj naj storim? Neumljena sovražnikova krogla mi je preprečila toliko zaželjeno delo."

Silna bolest mi prešinja srce. Z veliko težavo, upiraje se na roke, se vsedem. Obleka mi je vsa mokra od krvi in vlage. Na nogi občutim, da me skeli na štirih mestih.

"Ako le niso kosti zdrobljene?"

Ta misel me napolni z grozo. "Kaj naj počnem brez noge?"

Ah, zakaj me ni sovražnikova krogla ubila?"

Vduhu vidim samega sebe brez noge sedečega na malem vozičku, katerega vozi moje dete. O, nesreča! Podprem si z roko glavo in pričnem britko plakati.

"Bog milostlivi! Zakaj si me zapustil? Zakaj nisi dopustil, da bi mi krogla prebila srce namesto noge?"

Zlobna misel mi prešine pomračeni um.

"Ali ni najbolje, usmrtiti se?"

Zagrabil puško, katere leži ob moji strani.

Zberem vse svoje moči, da bi pregledal kkušnjava.

Vlaga in mráz sta me napravila popolnoma otrplega. Trepetal sem po celem životu.

"Ko bi le mogel do glavnega stana!" — Pomislil. Vzamem puško, oprem se nanjo in začnem vstajati. Zastočnem bolešno, vendar se mi je posrečilo vstati. To je znamenje, da kosti niso zdrobljene! Kakšna radost mi zazari na obrazu.

"Hvala Bogu, ne bode treba vozička!"

Pred očmi se mi pojavi moja žena, otroci, majka! Mila majka! Spominjam se, kako tužno se je poslavljala od mene, ko sem odhajal na vojno. Ni plakala, kajti bala se je, da bodem jaz preveč žaloval.

"Idi, sinko, ne boj se! Bog je za nami, kajti pravica je naša. Treba je preletiti kri za blagor bratov. Ali ni napravil istotako naš Odrašenik Jezus Kristus?"

Junaska majka!

Spominjam se preteklih dni, radost in žalost me navdaja pri teh mislih.

"Kod naj gre, v katero smer?"

Grmenje topov se je slišalo nerazložno. Gledam okoli sebe. Hribi in doline. Pomičem se počasi naprej. Strašne bolečine občutim. "Naj se zgodi, kar hoče, jaz moram dalje! Ampak če me sreča kakšen Turk?" — Ta misel me splašja. Mu bom pač glavo prestrelil. Dvignem puško in jo napolim. Lezem zopet počasi naprej. Srečata me dva neznanca — mož in žena.

"Bog zna, ako nista Turka?"

Približujeta se mi naglo. Na hrbut nosita torbe.

"Junak, ideš li na Turke? Bližju so, beži nazaj!"

Po teh besedah odideta svojo pot. Ah, zakaj bi mi ne pomagala naprej? Razsrdim se nad Turki: "Prokleti psi! Toraj se niso daleč pregnani!"

Na mah začnejo frčati krogle okoli mene. Nahajam se na neki opuščeni njivi. Ni mogote dalje. Ležem na tla. Krogle se kar zabijajo okoli mene v mokro zemljo. Pokrijem si glavo s telečnjakom. Kako naivno! Zdaj šele to razvidim. Ako pade krogla na mojo glavo, jo lahko zadrži telečnjak. Skrijem se pred kroglimi po zgledu ptice noj, ako jo zasleduje lovec.

Polagoma poneha brenčanje krogel. Jaz vstanem, hoja mi je mlačna. Obuvalo se napolni s krvjo.

"Kaj storiti? Najbolje bo, ako si spustim sam kroglo v glavo!"

Ta grozna misel me zopet obide.

"Razume se, najbolje bo tako," — potrjuje mi neki notranji glas, "drugače te dobijo divji Turki v roke in..."

Predstavljam si v duhu, kako mi bodo iztaknili oči, odrezali nogo, roke in preparali trebuh. O groza!

"Proklete zveri! Ali je bilo treba vojne? Ako bi se Turki oglašili ter dali krščanskim prebivalcem pravice, katere so zahtevali, ne bi se prelivalo toliko človeške krvi, ne padalo bi toliko ranjenih in mrtvih, niti na strani Turkov, niti na naši strani.

(Dalje prihodn.)

RAZNOTEROSTI.

Hrvaška dijaška revija "Luč" bo nehala izhajati, ker naročniki nočejo vršiti svojih plačilnih dolžnosti. O nadaljnji usodi lista se odloči na sestanku, ki se vrši 21. in 22. avgusta letos na Trsatu.

Prestolonaslednik nakupil posestvo Svetla. "Samostatnost" poroča, da je kupil prestolonaslednik posestvo Svetla grofov Thun, Salin za 7.000.000 kron.

Zakaj je bil general Gerba v Zagrebu vpokojen? Praški "Čas" poroča: "Na splošno iznenadenje je bil nepričakovano vpokojen za grebski korni poveljnik general Rade pl. Gerba, dasi je še v polni življenski moči. O vzrokih njegovega vpokojenja so krožile najrazličnejše vesti in govornice. Bilo je znano, da je Gerba eden izmed najspodobnejših članov avstro-ugrske generalitete in da si je visoko vojaško znanje pridobil z izredno svojo nadarjenostjo. Rade pl. Gerba je bil doma v bivši vojaški granici, oče njegov je bil nižji graničarski častnik, ki je pričel svojo kariero kot navaden vojak. In res, tudi general Gerba ni pozabil na svoj demokratski rod, zato je bil dobroščen in kolegijalen vojak in imel enako rad častnike kakor navadne vojake. Tudi v narodnem oziru ni bil brez spolen, marveč se je ponosno prišteval k hrvaško-srbski narodnosti, zlasti pa je bil ponosen na preizkušeno junaštvo in zvestobo hrvaškega moštva. Z eno besedo: bil je general graničarskih tradicij in poleg tega še pravoslavne vere. Kakor vsakega vojaka, tako je navadno tudi generala Gerba zanimala balkanska vojna, zlasti pa vojne operacije Srbov. Bil je naravnost iznenaden vsled zmagovitega in neverjetno hitrega pohoda srbske armade, to tembolj, ker je dobro poznal makedonski in albanski problem. Ko je nekega dne sedel v Zagrebu v družbi častnikov (Pri "Lovskem rogu" pravijo in z nestrpnostjo vojaka strokovnjaka pričakoval, če se Srbom posreči prodreti do morja, se ni mogel ob vesti, da sa Srbi zavzeli Drač, obvladati in je, udarivši z roko ob mizo, vzkliznil: "Zivila srbska vojska!" Ta izliv svoje vojaške duše je general Gerba plačal s svojo službo, bil je namreč takoj nato poslan v pokoj."

IN DISTRICT COURT, ELEVENTH JUDICIAL DISTRICT.
State of Minnesota, County of St. Louis,
ss. Jerko Sepac, administrator of the Estate of Peter Sepac, deceased, vs. Oliver Iron Mining Company, (a corporation).
Defendant.

To Kata Bukovac, and all other persons interested in the Estate of Peter Sepac, deceased.

Pursuant to order of the above named District Court, duly made and filed in the above entitled matter, notice is hereby given you.

That the undersigned Jerko Sepac as administrator of the Estate of Peter Sepac, decedent, has in his possession a certain sum of money received by him as damages on account of the wrongful death of said decedent.

That an application has been made to the District Court of St. Louis County, Eleventh Judicial District of Minnesota, for an order allowing and adjusting all attorneys' fees and other expenses incurred in connection with the collection and distribution of said fund, determining the lawful heirs and next of kin of the decedent and placing all persons interested in the distribution of said fund as creditors or otherwise, and authorizing and directing the undersigned representative to distribute said fund in accordance with such determination.

That said application will be brought on for hearing before said Court at a special term thereof, to be held in the County Court House in Duluth, Minn., on the 6th day of September 1913, at 9:30 o'clock in the forenoon of said day, or as soon thereafter as counsel can be heard, at which time and place all persons interested in the distribution of said fund may assert their claims and will be heard therein.

Dated, June 2nd, 1913.

Jerko Sepac, Administrator of Peter Sepac, deceased.
By Theo. Hollister, Attorney for Administrator.
Theo Hollister, Attorney.

IN DISTRICT COURT, ELEVENTH JUDICIAL DISTRICT.
State of Minnesota, County of St. Louis,
ss. John Povsha, Executor of the Estate of Vinko Robnik, deceased, vs. Oliver Iron Mining Company (a corporation).

NOTICE.

IN THE MATTER OF THE Application of John Povsha, executor of the Estate of Vinko Robnik, deceased, for the distribution of funds received as damages on account of wrongful death of said deceased.

To Franca Robnik, and all other persons interested in the Estate of Vinko Robnik, deceased.

Pursuant to order of the above named District Court, duly made and filed in the above entitled matter, notice is hereby given you.

That the undersigned John Povsha as executor of the estate of Vinko Robnik decedent, has in his possession a certain sum of money received by him as damages on account of the wrongful death of said decedent.

That an application has been made to the District Court of St. Louis County, Eleventh Judicial District of Minnesota, for an order allowing and adjusting all attorneys' fees and other expenses incurred in connection with the collection and distribution of said fund, determining the lawful heirs and next of kin of the decedent and placing all persons interested in the distribution of said fund as creditors or otherwise, and authorizing and directing the undersigned representative to distribute said fund in accordance with such determination.

That said application will be brought on for hearing before said Court at a special term thereof, to be held in the County Court House in Duluth, Minnesota, on the 6th day of September 1913, at 9:30 o'clock in the forenoon of said day, or as soon thereafter as counsel can be heard, at which time and place all persons interested in the distribution of said fund may assert their claims and will be heard therein.

Dated, this 24th day of June 1913.

John Povsha, Executor of the Estate of Vinko Robnik, deceased.
Theo. Hollister, Attorney for Executor

IN DISTRICT COURT, ELEVENTH JUDICIAL DISTRICT.
State of Minnesota, County of St. Louis,
ss.

NOTICE.

IN THE MATTER OF THE Application of Ljubo Bogicevich, as Administrator of the Estate of John Draginich, deceased, for the distribution of funds received as damages on account of the wrongful death of said decedent.

To Spiro Draginich and Mara Draginich and all other persons interested in the Estate of John Draginich, decedent.

Pursuant to order of the above named District Court, duly made and filed in the above entitled matter, notice is hereby given you.

That the undersigned Ljubo Bogicevich as administrator of the estate of John Draginich, decedent, has in his possession a certain sum of money received by him as damages on account of the wrongful death of said decedent.

That an application has been made to the District Court of St. Louis Co., Eleventh Judicial District of Minnesota, for an order allowing and adjusting all attorneys' fees and other expenses incurred in connection with the collection and distribution of said fund, determining the lawful heirs and next of kin of the decedent and other persons entitled to share in the distribution of said fund as creditors or otherwise, and authorizing and directing the undersigned representative to distribute said fund in accordance with such determination.

That said application will be brought on for hearing before said Court at a special term thereof, to be held in the County Court House in Duluth, Minn., on the 6th day of September 1913, at 9:30 o'clock in the forenoon of said day, or as soon thereafter as counsel can be heard, at which time and place all persons interested in the distribution of said fund may assert their claims and will be heard therein.

Dated this 24th day of June 1913.

Ljubo Bogicevich, administrator of the Estate of John Draginich.
John H. Norton, Attorney for Administrator, 704 Palladio Bldg., Duluth, Minn.

District Court, Eleventh Judicial District
State of Minnesota, County of St. Louis, ss.

NOTICE.

IN THE MATTER OF THE Application of Steve Gervais, Administrator of the Estate of Matt Zauhar, deceased, for the Distribution of Funds received as Damages on account of wrongful death of said deceased.

To Polona Zauhar and all other persons interested in the Estate of Matt Zauhar, decedent.

Pursuant to order of the above named District Court, duly made and filed in the above entitled matter, notice is hereby given to you.

That the undersigned Steve Gervais as administrator of the Estate of Matt Zauhar, decedent, has in his possession a certain sum of money received by him as damages on account of the wrongful death of said decedent.

THAT AN APPLICATION has been made to the District Court of St. Louis County, Eleventh Judicial District of Minnesota, for an order allowing and adjusting all administrator's fees and

Other expens. incurred in connection with the collection and distribution of said fund, determining the lawful heirs and next of kin of the decedent, and other persons entitled to share in the distribution of said fund, and authorizing and directing the undersigned representative to distribute said fund in accordance with such determination.

THAT SPECIAL APPLICATION will be brought on for hearing before said court at a special term thereof to be held in the County Court House in Duluth, Minn. on the 6th day of September 1913 at 9:30 o'clock in the forenoon of said day, or as soon thereafter as counsel can be heard, at which time and place all persons interested in the distribution of said fund may assert their claims and will be heard therein.

Dated this 24th day of June 1913.

Steve Gervais, Administrator of the Estate of Matt Zauhar, Deceased.

Prepričajte se o istinitosti!

Poskusite enkrat sodček mojega najboljšega rdečega vina iz Euclid grozja. Za pristoost jamcim, ker ga lahko rabi vsak mašnik pri cv. daritvi. Vina imam veliko v zalogi. Cena \$24.00 barrel. Postrežba točna in v popolno zadovoljnost.

Za obilna naročila se priporoča

Louis Lah,
trgovec z vinom
1033 62nd St. N. E., CLEVELAND, O.

TO JE SVEKAKOR VESELA VOZINJA
za kuharico ali ženo, katera rabi

Duluth Universal moka
(Najboljša moka za kruh)

Kadar pečete kruh ali druga peciva. Jamčimo, da je naravna moka. Zmljena pri

DULUTH UNIVERSAL MLINARSKI DRUŽBI
MOKA, KI JO RABIJO NAJBOLJŠE KUHARICE.

Kdor se zanima za pisanje NA TYPEWRITER

zanimati se mora za MONARCH TYPEWRITER z lahkim tipom.

Z MONARCH TYPEWRITER-JEM se doseže lahki tip vsled posebnega mehanizma, in njega sestoj je tako enostaven in priprost, da je povsod priljubljen.

Ne ozirajte se na tehnične predpise. Dejstvo, katere potrjujejo fabrikaniti typewriter-jev je, da ima

Monarch
čudovito lahki tip.

Ta stroj ima tudi vse druge pogoje vidljive pisave, pripravnosti za vsakojako pisanje, in je trpežen.

Pišite po ilustrovani cenik

Monarch Department
REMINGTON TYPEWRITER COMPANY
20 Fourth Ave. West
DULUTH, MINN.

Pozor slovenski farmerji!

Vsled občne zahteve, naročili smo letos večje število PRAVIH DOMAČIH

kranskih kos in brusilnih kamnov.

Kose imamo vse velikosti v zalogi ter stanejo \$1.25 komad. — Kdor hoče dobro koso, naj se sedaj požuri, dokler jih je še kaj v zalogi.

KUKAR & MANTEL, GILBERT, MINN.

Kdor želi kupiti za svoj denar dobro blazno prekaša v kakovosti vsako drugo, naj se obrne k nam. Mi imamo vedno veliko zalogo hitre oprave: peči, štedilnikov, postelj, omar itd. Dalje imamo vedno v zalogi različne barve, poljedelsko ter kodelsko orodje po nizki ceni. Postrežba solida.

Za obilen obisk se najvljudneje priporoča

ANDREW ROINE
TRGOVEC Z ŽELEZNINO
(Nasproti poštnega urada) CHISHOLM, MINN.

Make our bank Your bank. When you need us Consult us

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete jasnila v raznih kupčjskih zadevah vsem onim, ki se nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem poslu sameznih oseb, tvrdk ali družub.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODSOTI

Miners State Bank Chisholm, Minn.

Cenjenim naročnikom

Na mnoga vprašanja glede slik iz balkanskih avstrijskega vojaškega manevra, avstrijske rodline ter raznovrstnih nabožnih slik, naznanja, da dobi eno sliko zastonj le isti, ki plača celoletno nino na polutednik "NARODNI VESTNIK", in od 15. maja 1913 naprej.

Kdor se torej naroči sedaj in plača celoletno nino v znesku \$2.00, dobi eno sliko zastonj. Pridejati je 5 centov za ovoj in poštino. Velikost je 16x20, in so pravi kras za vsako sobo.

"NARODNI VESTNIK", 405 W. MICHIGAN ST. Duluth, Minnesota.

POZOR ROJAKI!

Sledeče tri pijače so pristne, importirane, tako dobro grenko vino, ki je prirejeno za človeško krepost in zdravo

Kranski brinjevec,
Silvovec,
Tropinovec,
High Life Bitters.

Katere prodaja samo na debelo A. HORWAT, Joliet, Ill.

POZOR SLOVENSKI GOSTILNICA!

Shranite ta moj naslov in pišite po cenik, ki bo v vašem imenu. Ako k naročilom prilozite denar, vam bom popusta, ker prihranim s tem zamudo časa, ročne stroške se podam na pot, da obiščem rojake in prodajam ter kolikor to si lahko prihranim ako naročite direktno in pridobite imate od tega sami dobiček.

Moja tvrdka je prva in edina slovenska samostojna importirna zganje naravnost s Kranjskega. Prodajam vam nimam toliko stroškov z drago plačanimi agenti.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL.